

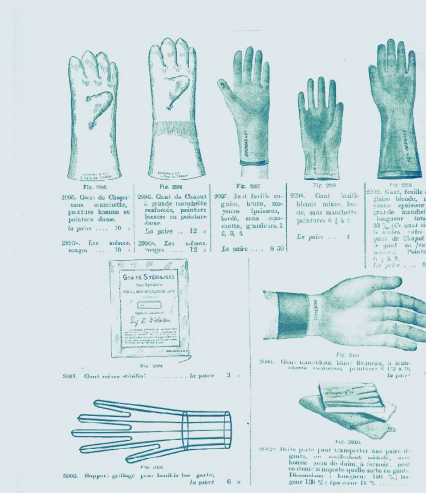
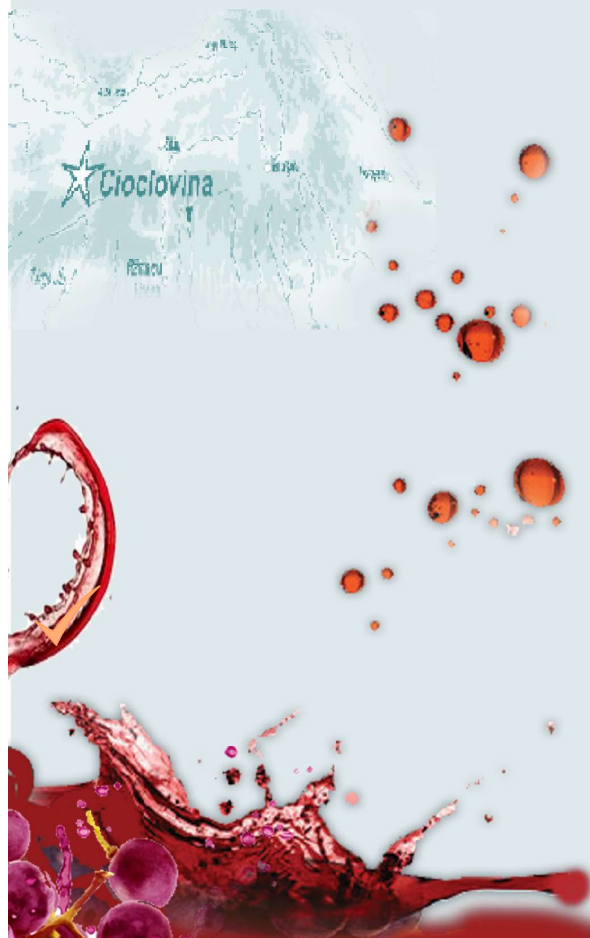

Εξαμηνιαία έκδοση της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης, τεύχος 4, Νοέμβριος 2019

✓ Αλκοόλ μύθοι και πραγματικότητα

✓ Παλαιολιθικό έγκλημα

✓ Τα γάντια στη χειρουργική

Αλκοόλ: μύθοι και πραγματικότητα

Σελ. 8-10

Τα νέα μας- ΠΑΓΝΗ

Σελ. 7

Παλαιολιθικό έγκλημα

Σελ.22-23

Φοιτητικά νέα

Σελ. 28-30

Κοσμήτορας Ιατρικής Σχολής:

Γεώργιος Μ. Κοντάκης

Μήνυμα Κοσμήτορα Ιατρικής Σχολής

Μία νέα ακαδημαϊκή χρονιά ξεκίνησε. Η σχολή μας συνεχίζει με σοβαρότητα και υπευθυνότητα να εργάζεται συστηματικά για την αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης που παρέχει και της έρευνας που παράγει και οι επιτυχίες της αναγνωρίζονται τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Η υψηλή κατάταξη που συνεχίζει να λαμβάνει η Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Κρήτης στην κατάταξη Times Higher Education και η εξαιρετική επιτυχία που είχαν τα μέλη του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) της σχολής μας, στις πρόσφατα ανακοινωθείσες χρηματοδοτήσεις, από το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ), αντανakλούν αυτήν ακριβώς την αναγνώριση.

Εύχομαι σε όλους καλή συνέχεια στο έργο τους.

Ο Κοσμήτορας της Ιατρικής Σχολής

Καθ. Γιώργος Μ. Κοντάκης

Συντακτική Επιτροπή

Γιώργος Νότας

Μαρία Βενυχάκη

Μαριάννα Καραμάνου

Μαρία Τσαγκαράκη

Χρήστος Τσαγκάρης

Μ.Τσαγκαράκη

(γραφιστική επιμέλεια εντόπου)

Εθιμοτυπικά

17 Ιουλίου 2019, Ορκωμοσία

Η 90^η, τελετή ορκωμοσίας της Ιατρικής Σχολής πραγματοποιήθηκε στο κατάμεστο αίθριο αμφιθέατρο το βράδυ της Τετάρτης **17 Ιουλίου 2019**.

Στην τελετή ορκίσθηκαν 111 απόφοιτοι της Ιατρικής Σχολής, 10 **Διδάκτορες** και **39 αποφοίτοι** των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Προσκεκλημένος ομιλητής της βραδιάς ήταν ο μουσικός και τραγουδοποιός Λουδοβίκος των Ανωγείων.

Στην τελετή παρέστησαν ο Σεβασμιότατος Αρχιεπίσκοπος Κρήτης Ειρηναίος, ο Περιφερειάρχης Κρήτης Σταύρος Αρναουτάκης και ο Δήμαρχος Ηρακλείου Βασίλης Λαμπρινός.

Επιχειρώντας ένα απολογισμό, η Ιατρική Σχολή κλείνει αισίως ένα κύκλο 34 περίπου χρόνων προσφοράς στην προπτυχιακή εκπαίδευση με 2283 πτυχιούχους στο ενεργητικό της, ενώ ένα σημαντικό έργο επίσης εκπονείται στον τομέα της έρευνας και μεταπτυχιακής εκπαίδευσης, καταγράφοντας 963 διδάκτορες και 925 αποφοίτους προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Στην τελετή απονεμήθηκε το καθιερωμένο «Βραβείο Αριστείας» στην πρώτη σε βαθμολογία από τους αποφοιτούντες της Ιατρικής Σχολής.

Κατάταξη Ιατρικής

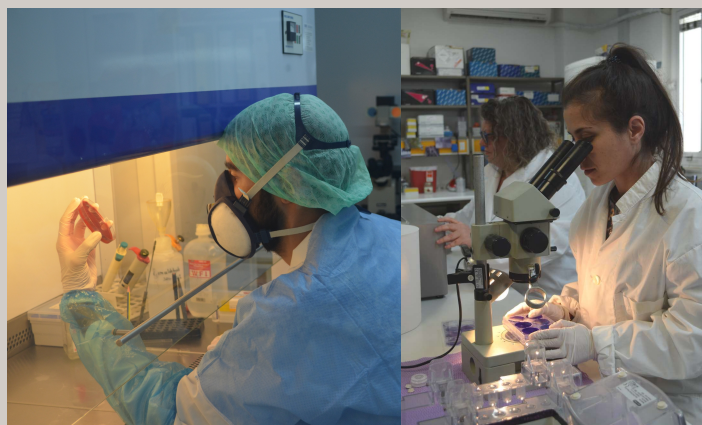

Σταθερά η Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Κρήτης Ανάμεσα στις 175 καλύτερες Ιατρικές Σχολές στον Κόσμο.

Η κατάταξη Times Higher Education (THE) θεωρείται μια από τις πιο αξιόπιστες διεθνώς και το Πανεπιστήμιο Κρήτης έχει καταφέρει να λαμβάνει εδώ και πολλά χρόνια την καλύτερη θέση μεταξύ των Ελληνικών Πανεπιστημίων. Έτσι, διατήρησε και φέτος μια θέση στην ομάδα 351-400, ενώ ειδικά για το εκπαιδευτικό του έργο στην Ευρώπη κατατάχθηκε στις θέσεις 151-200. Επιπλέον κατατάχθηκε 76ο μεταξύ των 301 νέων πανεπιστημίων του πλανήτη που συμπεριλήφθηκαν στην κατάταξη.

Η Ιατρική Σχολή έπαιξε σημαντικό ρόλο σε αυτή την κατάταξη μιας και διατήρησε σταθερή τη θέση της στο αντικείμενο εκπαίδευσης και έρευνας “κλινική ιατρική, προκλινική ιατρική και υγεία” στις θέσεις 151-175, μεταξύ 601 ιατρικών σχολών, μια πολύ υψηλή θέση για μια τόσο μικρή σχολή, ενώ το επόμενο σχετικό τμήμα Ελληνικού Πανεπιστημίου κατατάσσεται στις θέσεις 301-400.

Η διάκριση αυτή δείχνει ότι παρά τις δυσκολίες των τελευταίων χρόνων, με την σκληρή δουλειά των καθηγητών, των εργαζόμενων και των ερευνητών της, η Ιατρική Σχολή συνεχίζει να αναπτύσσεται σε ένα διεθνή πόλο έρευνας, διδασκαλίας, τεχνογνωσίας.

Με την υποδοχή των νέων φοιτητών ...

Μια ευχάριστη έκπληξη περίμενε τους πρωτοετείς φοιτητές Ιατρικής με το τέλος της τελετής υποδοχής που διοργανώθηκε στις 9 Οκτωβρίου 2019:

Περιήγηση στο υπαίθριο αμφιθεατράκι της Σχολής, στο χώρο όπου πριν από 4 χρόνια φυτεύτηκε ένα πλατάνι σε μια συμβολική δράση αδελφοποίησης με τον πλάτανο του Ιπποκράτη στην Κω. Η πρωτοβουλία ανήκει στον ομότιμο καθηγητή Βιοχημείας κ. Β. Ζαννή.

Η επιγραφή που τοποθετήθηκε πλάι στο δέντρο επισφραγίζει την ιστορία του :

Τό πλατάνι είναι δωρεά τού Δήμου τής Κω και προέρχεται από τό αρχικό δέντρο του Ίπποκράτη τό όποιο βρίσκεται στό νησί τής Κω. Φυτεύτηκε στις 7-10-2014 καί είναι προφορά τών πρωτοετῶν προπτυχιακῶν καί μεταπτυχιακῶν φοιτητῶν ιατρικῆς τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 2014-2015 καί τοῦ καθηγητῆ Βιοχημείας Βασίλη τοῦ Ἰωάννη καί τῆς Μαρκέλλας Ζαννῆ πρός τήν Ἱατρική Σχολή Κρήτης.

Ο κ. Β. Ζαννής διετέλεσε καθηγητής Βιοχημείας των Ιατρικών Σχολών των Πανεπιστημίων Κρήτης και Βοστώνης. Από το 2008 είναι ομότιμος καθηγητής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης και ζει στη Βοστώνη με την οικογένειά του. Όμως ο ίδιος ποτέ δεν διέκοψε τους δεσμούς του με την Ιατρική Σχολή της Κρήτης. Συνεχίζει να υποστηρίζει ένθερμα το πρόγραμμα ανταλλαγών φοιτητών των Πανεπιστημίων Κρήτης και Βοστώνης για την εκπόνηση εργαστηριακών και κλινικών ασκήσεων και συμμετέχει ενεργά στις εκπαιδευτικές δράσεις του προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Μοριακή Βάση των Νοσημάτων του Ανθρώπου της Ιατρικής Σχολής».

Εκπαιδευτικές επισκέψεις – Β' θμια εκπαίδευση

Η Ιατρική Σχολή υλοποιεί για 9η συνεχή χρονιά ένα ιδιαίτερα επιτυχημένο πρόγραμμα εκπαιδευτικών επισκέψεων. Το έργο εκπονεί η Επιτροπή Συνεργασίας με τη Β' θμια Εκπαίδευση σε συνεργασία με το γραφείο

Σχολικών Δραστηριοτήτων της Β' θμιας Εκπαίδευσης Ηρακλείου.

Σε συνεργασία με το Γραφείο Δημ. Σχέσεων του Πανεπιστημίου Κρήτης πραγματοποιείται επίσης μικρός αριθμός επισκέψεων από σχολικές μονάδες άλλων νομών.

Στόχος του προγράμματος είναι η προβολή των δραστηριοτήτων της Σχολής, η ενίσχυση της συνεργασίας των τριών βαθμίδων εκπαίδευσης και η συμβολή στη διαδικασία επαγγελματικού προσανατολισμού των νέων. Πολύτιμος χρόνος αφιερώνεται από το προσωπικό των εργαστηρίων και τους διδάσκοντες για τις εκπαιδευτικές αυτές δραστηριότητες, όμως η ανταπόκριση των Γυμνασίων και Λυκείων είναι μεγάλη και αυτό αποτελεί και δείκτη επιτυχίας της συλλογικής αυτής προσπάθειας.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος ξεναγήθηκαν κατά μέσο όρο 470 περίπου μαθητές.

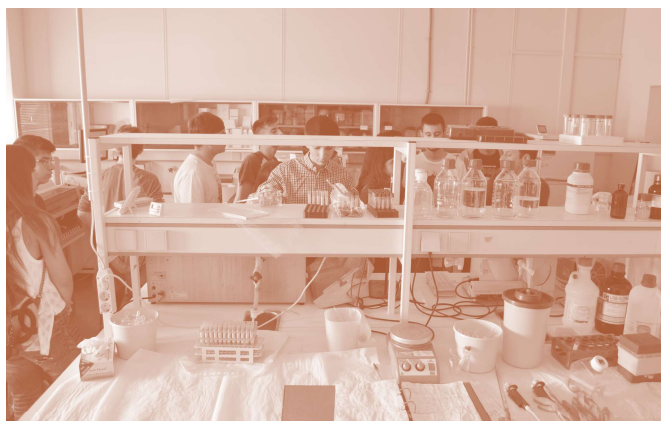
Πρόγραμμα επισκέψεων ακαδημαϊκού έτους 2019- 2020 για το Νομό Ηρακλείου:

Ημερομηνίες:

Για το 2019 προγραμματίζονται επισκέψεις: 27/11, 11/12, για το 2020: 15/1, 29/1, 12/2, 6/3, 18/3, 8/4, 29/4, 6/5

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει:

- Παρουσίαση θέματος ιατροκεντρικού και ευρύτερου κοινωνικού ενδιαφέροντος: « Το κουτί πρώτων βοηθειών», «Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα», « Διαφήμιση και Αλκοόλ», «Επίδειξη ΚΑΡΠΑ για παιδιά» «Εμβολιασμοί και πρόληψη» «Μικρόβια: Εχθροί ή φίλοι; Το ανθρώπινο μικροβίωμα», «Η κατάθλιψη- οι συναισθηματικές αλλαγές/διαταραχές στην εφηβεία», «Από το χρυσό αιώνα των αντιβιοτικών στην εποχή των παν-ανθεκτικών στα αντιβιοτικά μικροβίων. Τι κάνουμε λάθος;», «Διατροφή», «Από το τσιγάρο στον "ατμιστή": μύθοι και πραγματικότητα»
- Επισκέψεις σε εργαστήρια: Φαρμακολογίας, Κλινικής Χημείας, Ανατομίας, Νευροψυχολογίας, Χημείας, Μικροβιολογίας, Μουσείο Ιατρικής, Τοξικολογίας, Εργαστήριο Υπνου, Οπτικής και Όρασης, Εργαστήριο Αιμοποίησης, Διατροφής κ.α

Τα νέα του ΠΑΓΝΗ

Διακρίσεις - Βραβεία

Η υπηρεσία πληροφορικής του Πα.Γ.Ν.Η. έλαβε στα πρόσφατα Health care Business Awards 2019 το Bronze Βραβείο για την εφαρμογή: e-Health Pagni App.

Δραστηριότητες

Ετέθη σε λειτουργία το σύστημα **προτεραιοποίησης** ασθενών στο τμήμα επειγόντων περιστατικών (ΤΕΠ), το οποίο επιτρέπει την πλήρη καταγραφή των περιστατικών που αντιμετωπίζει το κάθε ιατρείο και δίνει την δυνατότητα εξαγωγής στατιστικών στοιχείων, που είναι ιδιαίτερα σημαντική για την λήψη αποφάσεων. Επιπλέον, το σύστημα καταγράφει τους χρόνους αναμονής πριν την εξέταση και τους συνολικούς χρόνους μέχρι την ολοκλήρωση των εξετάσεων των ασθενών.

Υποβλήθηκε προς ένταξη για χρηματοδότηση από το Ε.Π. «ΚΡΗΤΗΣ» 2014-2020, το Κέντρο Ημέρας για ασθενείς με νόσο Alzheimer.

Εγκρίθηκε η πολεοδομική άδεια για την ανέγερση του 5^{ου} ορόφου του κτιρίου Γ, για την κάλυψη αναγκών της Ογκολογικής κλινικής.

Υποβλήθηκε προς ένταξη στο Ε. Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ μια σημαντική πρόταση για την ενεργειακή αναβάθμιση του Πα.Γ.Ν.Η. που θα επιτρέψει την σημαντική εξοικονόμηση πόρων.

Αλκοόλ, μύθοι και πραγματικότητα

Γιάννη Μουζιά, καθηγητή Γαστρεντερολογίας

Πολύς λόγος σήμερα γίνεται για το αλκοόλ. Αναρωτιέται κανείς πως ένα προϊόν που χρησιμοποιείται ευρέως και νομίμως, μπορεί να είναι επικίνδυνο για τη ατομική και δημόσια υγεία. Γιατί τα μέτρα πρόληψης να εφαρμόζονται σε όλο τον πληθυσμό και όχι μόνο σε αυτούς που έχουν πρόβλημα με το αλκοόλ; Γιατί να συζητάμε για γενική μείωση της κατανάλωσης αλκοόλ;

Για τα προβλήματα από το αλκοόλ, ισχύει η υποκρατική αρχή «η πρόληψη είναι προτιμότερη από την θεραπεία». Πρόκειται για βασική αρχή της δημόσιας υγείας. Για να κατανοήσουμε όμως θέματα δημόσιας υγείας πρέπει να κατανοήσουμε το *παράδοξο της πρόληψης*. Ένα απλό παράδειγμα είναι η χρήση της ζώνης ασφαλείας στην οδήγηση. Πολλοί δυσκολεύτηκαν να μάθουν την καλή αυτή συνήθεια και, τελικά, δεν τους χρειάστηκε ποτέ. Όμως, σε όσα ατυχήματα με αυτοκίνητο περιλαμβάνονταν άτομα που φορούσαν την ζώνη, οι θάνατοι και σοβαροί τραυματισμοί ήταν λιγότεροι. Δηλαδή, για να ωφεληθούν λίγα άτομα, θα πρέπει πολλά άτομα να αλλάξουν την συμπεριφορά τους και ας μην έχουν κανένα άμεσο κέρδος από την αλλαγή αυτή. Με άλλα λόγια: ένα προληπτικό μέτρο που φέρνει μεγάλο όφελος στην κοινότητα μπορεί να μην προσφέρει τίποτα στο άτομο. Αυτό είναι το *παράδοξο της πρόληψης*, παράδοξο που το συναντάμε συχνά όταν οργανισμοί ή κράτη σχεδιάζουν και εφαρμόζουν μεγάλης κλίμακας παρεμβάσεις στον γενικό πληθυσμό με σκοπό την βελτίωση των δεικτών υγείας του πληθυσμού.

Γιατί έχει νόημα από την πλευρά της Πρόληψης να μειωθεί η γενική κατανάλωση του αλκοόλ στο σύνολο ενός πληθυσμού, δηλαδή σε όλους τους Έλληνες και όχι μόνον στα άτομα με εξάρτηση και κατάχρηση αλκοόλ; Γιατί ισχύει το *παράδοξο της πρόληψης*: μειώνοντας την κατανάλωση αλκοόλ στον γενικό πληθυσμό έχουμε μεγαλύτερο όφελος για το σύνολο της κοινωνίας από ό,τι αν αντιμετωπίζαμε αποτελεσματικά τα προβλήματα σε έναν μικρό αναλογικά αριθμό εξαρτημένων από το αλκοόλ ατόμων.

Είναι το αλκοόλ ενεργητικό και σε ποια ποσότητα; Είναι μύθος η αλήθεια ότι ένα ποτηράκι κρασί την ημέρα προστατεύει από καρδιαγγειακές παθήσεις;

Πράγματι, στις καρδιαγγειακές παθήσεις, η ήπια έως μέτρια κατανάλωση αλκοόλ έχει δείχθει ότι μειώνει τον κίνδυνο για θανατηφόρα καρδιαγγειακά επεισόδια, αρτηριακή νόσο των περιφερικών αγγείων, ισχαιμικά επεισόδια και αιφνίδιο καρδιακό θάνατο.

Η προστατευτική αυτή δράση των αλκοολούχων ποτών σε άνδρες και γυναίκες δεν έχει σχέση με το είδος του αλκοολούχου ποτού -κρασί, μπύρα, λικέρ, κλπ.- και επομένως αποτελεί ισχυρή ένδειξη ότι το ίδιο το αλκοόλ -και όχι άλλες τυχόν προστατευτικές ουσίες που περιέχονται στα ποτά- ευθύνεται για την προστατευτική δράση στο καρδιαγγειακό σύστημα.

Αλκοόλ, μύθοι και πραγματικότητα

Παρόλο που η συσχέτιση αυτή φαίνεται να είναι σταθερή, οι ιατρικές επιστημονικές εταιρίες δεν προτρέπουν τους γιατρούς-μέλη τους να συνιστούν στους ασθενείς-πελάτες την περιορισμένη κατανάλωση αλκοόλ. Ο λόγος είναι ότι υπάρχουν παράλληλα πολλαπλές δράσεις του αλκοόλ σε επίπεδο οργανικό, μεταβολικό και ψυχολογικό. Ειδικά για τις καρδιαγγειακές παθήσεις, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η αύξηση της κατανάλωσης αλκοόλ πάνω από τα όρια που περιγράφηκαν συμβαδίζει με αυξημένη καρδιαγγειακή θνησιμότητα (υπερτριγλυκεριδαιμία, καρδιομυοπάθεια, υπέρταση) ώστε να ακυρώνεται η οποιαδήποτε ωφέλεια από την προστατευτική δράση στα αγγεία. Επιπλέον, η ήπια-μικρή κατανάλωση αλκοόλ (το αθώο «ποτηράκι») έχει σχετιστεί με αυξημένο κίνδυνο για αρκετούς καρκίνους, συμπεριλαμβανομένου του καρκίνου του μαστού.

Ποια ηλικία θα μπορούσε να θεωρηθεί ασφαλής για την έναρξη της κατανάλωσης αλκοόλ;

Τα 18 έτη. Το όριο αυτό τείνει να αυξηθεί με βάση τα αποτελέσματα των μελετών σχετικά με την ανάπτυξη και ωρίμανση του ανθρώπινου εγκεφάλου.

Το κρασί συνοδεύει μια μακραίωνη παράδοση κοινωνικής ζωής στις χώρες της Μεσογείου. Ειδικότερα στην Κρήτη φαίνεται να γίνεται υπερ-

βολική κατανάλωση αλκοόλ από τους έφηβους, με την αποδοχή του οικογενειακού περιβάλλοντος μάλιστα. Πως μπορεί σήμερα η επιστήμη να αντιμετωπίσει μια παράδοση και βαθειά ριζωμένη νοοτροπία χωρίς τον κίνδυνο να δαιμονοποιήσει το αλκοόλ;

Δεν περιμένω από την επιστήμη να αλλάξει νοοτροπίες. Η επιστήμη μας δίνει πληροφόρηση και προτάσεις για αντιμετώπιση προβλημάτων. Τις συνήθειες και τις νοοτροπίες τις αλλάζουμε εμείς. Παρά τις επισημάνσεις της επιστήμης, βλέπουμε σήμερα ότι μερικοί σημαντικοί παραδοσιακοί τρόποι ζωής -ιδιαίτερα στον τόπο μας- έχουν ήδη αλλάξει προς το χειρότερο. Αναφέρομαι στην καθημερινή σωματική άσκηση (περπάτημα ως βασικός τρόπος μετακίνησης) και την χαμηλή κατανάλωση κρέατος. Δεν νομίζω ότι η προσπάθεια για διάδοση της αντίστροφης, περισσότερο υγιεινής τάσης σημαίνει δαιμονοποίηση του αυτοκινήτου ή της κτηνοτροφίας. Για το αλκοόλ, η επιστήμη μας εφοδιάζει με τα δεδομένα του προβλήματος και την υπόδειξη για τους τρόπους λύσης. Αν για την αλλαγή μιας κατάστασης που την θεωρούμε βαθιά προβληματική χρειαστεί να αλλάξουν βαθιά ριζωμένες νοοτροπίες, αυτό είναι μὲν πολύ δύσκολο αλλά είναι εφικτό μέσα από την δράση της κοινωνίας των πολιτών, των θεσμών, της τοπικής κοινότητας, τελικά είναι μια υπόθεση δική μας.

Αλκοόλ, μύθοι και πραγματικότητα

Ποιες δράσεις είναι περισσότερο αποτελεσματικές για την μείωση της κατανάλωσης αλκοόλ; Νομίζετε ότι αν αυξηθούν οι φόροι στα αλκοολούχα ποτά, αν επιβληθούν περαιτέρω απαγορεύσεις θα αντιμετωπιστεί το πρόβλημα;

Η έρευνα στην πρόληψη έχει δείξει ότι για τα μέτρα περιορισμού της κατανάλωσης αλκοόλ ισχύει η παρακάτω ταξινόμηση, ξεκινώντας από τα περισσότερο και προχωρώντας προς τα λιγότερο αποτελεσματικά μέτρα:

- Αύξηση των φόρων στα αλκοολούχα ποτά, πολιτικές διαμόρφωσης τιμών ανάλογα με το είδος του ποτού.

- Έλεγχος της διαθεσιμότητας (απαγορεύσεις πώλησης, ελάχιστη ηλικία για αγορά αλκοόλ, ωράρια πώλησης κλπ), περιορισμοί στη διαφήμιση ποτών.

- Βραχεία παρέμβαση από γιατρό σε άτομα με επικίνδυνη κατανάλωση, συμμετοχή σε ομάδες αλληλοβοήθειας.

- Εκπαίδευση και ενημέρωση στο σχολείο, οργανωμένες καμπάνιες στα ΜΜΕ και αντιδιαφήμιση, σήμανση στα μπουκάλια.

Πείτε μας για τις υπηρεσίες που παρέχει το Αλκοολογικό Ιατρείο στο ΠΑΓΝΗ του οποίου τη διεύθυνση έχετε. Ο εξαρτημένος από το αλκοόλ φαίνεται συχνά ότι αδυνατεί να αποδεχθεί τον εθισμό του. Πως αντιμετωπίζετε το πρόβλημα;

Το Αλκοολογικό Ιατρείο στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο του Ηρακλείου ξεκίνησε πριν 15 χρόνια για να βοηθήσει ασθενείς με παθήσεις που σχετίζονται με το αλκοόλ, κυρίως κίρρωση και παγκρεατίτιδα. Γρήγορα επεκτάθηκε στο να παρέχει βοήθεια προς όλη την οικογένεια για το σύνολο των προβλημάτων από το αλκοόλ. Ο βασικός κορμός της θεραπείας συνίσταται στην πλήρη διακοπή του αλκοόλ. Είναι μεν απλό

αλλά δεν είναι καθόλου εύκολο. Πρόκειται για μια βαθιά αλλαγή του τρόπου ζωής. Οι υποτροπές μπορεί να είναι συχνές και επαναλαμβανόμενες. Οι γυναίκες με πρόβλημα από το αλκοόλ που προσερχόταν στο Ιατρείο παραμένουν, μέχρι σήμερα, σημαντικά λιγότερες συγκριτικά με τους άντρες και αντιστοιχούν στο 1/4 περίπου του συνόλου των ατόμων με προβλήματα από το αλκοόλ.

Η θεραπευτική ομάδα του Αλκοολογικού Ιατρείου μας αποτελείται από γιατρούς (γαστρεντερολόγος, ψυχίατρος), κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους και κοινωνιολόγους. Αρκετοί από τους επιστήμονες προσφέρουν εθελοντικά τις ειδικευμένες υπηρεσίες τους. Στις θεραπευτικές συνεδρίες συμμετέχουν και μέλη οικογενειών ενός κοινοτικού θεσμού αλληλοβοήθειας, των κλαμπ οικογενειών με προβλήματα από το αλκοόλ (ΚΟΠΑ). Ζητάμε να προσέρχεται όλη η οικογένεια και όχι μόνον το άτομο με την προβληματική κατανάλωση. Στην πράξη, δεν είναι σπάνιο, το άτομο με την προβληματική κατανάλωση αλκοόλ να μην παρευρίσκεται στην πρώτη συνάντηση λόγω του συνήθους αμυντικού ψυχολογικού μηχανισμού της άρνησης. Συχνά προσελκύεται ώστε να συμμετέχει στις επόμενες συναντήσεις με την οικογένεια, λόγω των αλλαγών που λαμβάνουν χώρα στο ενδιαμέσο.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Σεμινάριο εισαγωγής στην κλινική άσκηση με θέμα βασικές χειρουργικές δεξιότητες και γνώσεις.

Το Σάββατο 28 Σεπτεμβρίου 2019 διοργανώθηκε στην Ιατρική Σχολή το πρώτο σεμινάριο με τίτλο: «Εισαγωγή στην κλινική άσκηση: Βασικές χειρουργικές δεξιότητες και γνώσεις», υπό την αιγίδα της Γενικής Χειρουργικής Κλινικής και της Κλινικής Χειρουργικής Ογκολογίας ΠαΓΝΗ. Στην εκδήλωση αυτή, φοιτητές που πρόκειται να ξεκινήσουν την κλινική άσκηση είχαν την ευκαιρία να ενημερωθούν για τις σημαντικότερες χειρουργικές δεξιότητες και παρεμβάσεις με ιδιαίτερη έμφαση στους κανόνες ασφαλείας και την ορθή τεχνική. Οι διαλέξεις έγιναν από μέλη ΔΕΠ του Τομέα Χειρουργικής και έμπειρους κλινικούς ιατρούς. Οι φοιτητές είχαν την ευκαιρία να συνομιλήσουν με τους ομιλητές και να τους παραθέσουν ερωτήματα και ανησυχίες προ της επικείμενης εισαγωγής τους στην κλινική πράξη. Το σεμινάριο έκλεισε ανανεώνοντας το ραντεβού με τους φοιτη-

ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΚΡΗΤΗΣ

1ο Σεμινάριο εισαγωγής στη
κλινική άσκηση

Χειρουργικές
δεξιότητες και γνώσεις.

28/09

10:00πμ, Αμφιθέατρο 1, Ιατρικής Σχολής

Σκοπός σεμιναρίου

Το σεμινάριο απευθύνεται στους φοιτητές που πρόκειται να ξεκινήσουν ή βρίσκονται ήδη σε κλινική άσκηση (1ο, 2ο έτος). Έχει σκοπό την ομαλή και ασφαλή εισαγωγή κλινική πράξη. Από έμπειρους διδάσκοντες και μέλη ΔΕΠ των χειρουργικών ειδικοτήτων παρουσιάζονται το περιβάλλον, το προσωπικό και οι βασικές κλινικές δεξιότητες στην χειρουργική. Δίνεται ιδιαίτερη σημασία στις κατάλληλες ενδείξεις, στην ορθή τεχνική και στην παροχή επιπλέον των πιο κοινών επεμβατικών πράξεων.

Διοργάνωση:

Γενική Χειρουργική Κλινική ΠαΓΝΗ

Κλινική Χειρουργικής Ογκολογίας ΠαΓΝΗ

Ενδεικτική θεματολογία:

- Ζώνες και κανόνες αντισηψίας στο χειρουργείο
- Βασικά χειρουργικά εργαλεία
- Τεχνικές και είδη ραμμάτων
- Ελάχιστα επεμβατική χειρουργική
- Ενδοσκοπικοί σωλήνες και παρεκτετασεις
- Κοινές επεμβατικές πράξεις DPL, μασετοτικής και ορθοπεδικής
- Παρουσίαση ασθενών, δημιουργική αλληλεπίδραση την κλινική

k.lasithiotakis@uoc.gr
ΠαΓΝΗ Γ2 τηλ:2810-392307

Made with PosterMyWall.com

Ένα σημαντικό νέο εκπαιδευτικό εργαλείο για την Ιατρική Σχολή και τους φοιτητές της αγοράστηκε πρόσφατα: το τραπέζι εικονικής ανατομής.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Συνέδριο Νευροεπιστημών

Στις 4-6 Οκτωβρίου πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις του Ι.Τ.Ε το 28^ο συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας για τις Νευροεπιστήμες σε συνδιοργάνωση με την Περιφέρεια Κρήτης. (<https://www.hsfm.gr/hsn2019/>)

Το συνέδριο παρακολούθησαν πάνω από 300 νευροεπιστήμονες από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Πέντε διακεκριμένοι ξένοι ομιλητές έδωσαν τις κεντρικές ομιλίες ενώ το πρόγραμμα περιλάμβανε 11 συμπόσια, 10 προφορικές ανακοινώσεις νέων νευροεπιστημόνων και 100 αναρτημένες ανακοινώσεις.

Στη διοργάνωση συμμετείχαν από την Ιατρική Σχολή οι νευροεπιστήμονες κ.κ Κ. Θερμού, Δ. Καραγωγέως, Γ. Λιαπάκης, Γ. Χαραλαμπόπουλος, Γ. Ζαγανάς, Γ. Δαλέζιος, Γ. Γρηγορίου, Ε. Σαββάκη καθώς και η Περιφέρεια Κρήτης. Στα πλαίσια του Συνεδρίου, η Carmen Sandi, πρόεδρος της FENS, παρουσίασε το δίκτυο ALBA, το οποίο έχει στόχο την προώθηση της πολυ-πολιτισμικότητας και των ίσων ευκαιριών στον τομέα των νευροεπιστημών.

Είναι μια σημαντική προσπάθεια για την ενσωμάτωση και αναλογική αντιπροσώπευση των δύο φύλων αλλά και άλλων διαφορετικών ομάδων στις επιστημονικές δραστηριότητες τόσο σε Ευρωπαϊκό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Για περισσότερες πληροφορίες και για γίνεται μέλος δωρεάν, επισκεφτείτε τη σελίδα <http://www.alba.network/>.

Η συμμετοχή των νέων νευροεπιστημόνων τόσο της Σχολής όσο και από άλλα Ιδρύματα (μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες) με ανακοινώσεις και παρουσιάσεις, ήταν σημαντική.

Πληροφορίες για το συνέδριο:

<https://www.hsfm.gr/hsn2019/>

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Έξι εξ αυτών, κέρδισαν ταξιδιωτικά βραβεία (500 ευρώ καθένα) για να παρακολουθήσουν το Ευρωπαϊκό Συνέδριο Νευροεπιστημών του 2020 στη Γλασκώβη:

1) Αγγελική Βέλλη, Πανεπιστήμιο Κρήτης και IMBB-ITE

2) Ιωάννης Γαμπιεράκης, IBEAA

3) Σταυρούλα Διονυσοπούλου, Παν.Κρήτης

4) Σοφία Πανέρη, Πανεπιστήμιο Κρήτης και I-ΥΠ-ITE

5) Κατερίνα-Ελεονώρα Ρασσιά, Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

6) Αλεξάνδρα Τζιλιβάκη, IMBB-ITE

EURON WORKSHOP 2019

Το European Graduate School of Neuroscience (EURON), του Πανεπιστημίου του Μάαστριχτ, σε συνεργασία με το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) στις "Νευροεπιστήμες" της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης πραγματοποίησε για δεύτερη φορά στο Ηράκλειο το EURON WORKSHOP 2019, με θέμα "DRUGS AND THE BRAIN: from Laboratory to Clinic" που έλαβε χώρα 1-3 και 5 Οκτωβρίου 2019, στο Αμφιθέατρο των Μεταπτυχιακών Φοιτητών της Ιατρικής Σχολής. Είκοσι ομιλητές από το Πανεπιστήμιο του Μάαστριχτ και άλλα Ευρωπαϊκά Ιδρύματα παρουσίασαν ομιλίες που άπτονταν της Ψυχοφαρμακολογίας με τα εξής θέματα, "Neurodegeneration, Neurodevelopment, Illicit Drugs και Mood", σε 26 υποψήφιους διδάκτορες από Ανώτατα Ιδρύματα της Ευρώπης και έναν από τη Νότια Αμερική. Το πρόγραμμα εκτός από ομιλίες συμπεριελάμβανε "elevator pitches", συζήτηση εννέα ερωτημάτων ("workshops") σχετικά με τις ομιλίες, που τέθηκαν στους υποψήφιους διδάκτορες σε ομάδες, τα συμπεράσματα των οποίων παρουσιάστηκαν και συζητήθηκαν από όλους τους συμμετέχοντες. Στις 4 Οκτωβρίου το EURON συμμετείχε στο Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Νευροεπιστημών που έλαβε χώρα στο ITE (4-6 Οκτωβρίου) με την οργάνωση στρογγυλής τράπεζας με θέμα "Brain Gut Axis" και παρουσίαση πόστερ. Μεταπτυχιακοί φοιτητές του ΠΜΣ "Νευροεπιστήμες" (2019-2021), υποψήφιοι διδάκτορες και προπτυχιακοί φοιτητές της Ιατρικής Σχολής και άλλων τμημάτων του Πανεπιστημίου Κρήτης παρακολούθησαν ομιλίες και "workshops" μετά από αίτησή τους και με ελεύθερη πρόσβαση. Ήταν μια εξαιρετική εμπειρία!

EURON Workshop Drugs and the Brain: from Laboratory to Clinic

Κική Θερμού
Διευθύντρια ΠΜΣ στις "Νευροεπιστήμες"
Μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής

EURON WORKSHOP 2019, "DRUGS AND THE BRAIN: from Laboratory to Clinic"

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

VIGOUR - Evidence-based Guidance to Scale-up Integrated Care in Europe <https://vigour-integratedcare.eu/>

Το πρόγραμμα VIGOUR αποτελεί ένα νέο ερευνητικό έργο συγχρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Health Programme 2014- 2020), με στόχο τη στήριξη φορέων και υπηρεσιών υγείας στην ανάπτυξη τεκμηριωμένων (evidence- based) και βιώσιμων μοντέλων ολοκληρωμένης φροντίδας (integrated care), τα οποία θα επιτρέπουν την αναγνώριση βέλτιστων πρακτικών και την ευρεία κλιμάκωσή τους στα συστήματα υγείας. Το πρόγραμμα απαρτίζεται από την κοινοπραξία 15 οργανισμών από 9 χώρες (Γερμανία, Ιταλία, Βέλγιο, Ολλανδία, Πολωνία, Αυστρία, Ισπανία, Βόρεια Ιρλανδία, Ελλάδα) και συντονίζεται από την Empirica (Γερμανία).

Οι υφιστάμενες κοινωνικές αλλαγές, όπως οι ραγδαία γήρανση των πληθυσμών, επιτάσσουν την υποδειγματική μετατροπή στην εστίαση της παροχής υπηρεσιών υγείας από την ασθένεια και την ατομική ανάγκη σε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση, η οποία θα τοποθετεί στο επίκεντρο τον άνθρωπο και την κοινότητα αντί της ασθένειας ή του προβλήματος. Το πρόγραμμα δίνει έμφαση στην ενίσχυση των ατόμων να αναλάβουν τον έλεγχο της υγείας τους, κατανοώντας τις ολιστικές τους ανάγκες και επιδιώκοντας την παροχή έγκαιρης, κατάλληλης και ποιοτικής φροντίδας. Στην κατεύθυνση αυτή, η ολοκληρωμένη φροντίδα υγείας αποτελεί το μέσο για συντονισμό των υπηρεσιών, με τρόπο που διασφαλίζει ότι τα άτομα λαμβάνουν από όλους τους σχετικούς παρόχους, ανεξαρτήτως οργανισμού ή περιβάλλοντος, ένα συνεχές φάσμα φροντίδας, κυμαινόμενο βάσει της δικής τους εξελισσόμενης υγείας και ευεξίας.

Για την επίτευξη της ολοκληρωμένης φροντίδας, είναι απαραίτητο τα Ευρωπαϊκά συστήματα υγείας και κοινωνικής φροντίδας να ισχυροποιήσουν τις ενέργειες αντιμετώπισης του κατακερματισμού της υγείας και ενίσχυσης του ρόλου των ομάδων και των μη-κυβερνητικών συλλόγων εκπροσώπησης ασθενών και κοινοτήτων. Μια ολική πληθυσμιακή προσέγγιση, η οποία θα εστιάζει στην πρόληψη και την προαγωγή της υγείας και τη διαχείριση των χρόνιων νοσημάτων, του συνδρόμου ευαλωτότητας (frailty) και της ψυχικής/πνευματικής υγείας είναι απαραίτητη για τη διατήρηση της καλής υγείας των πληθυσμών και της ικανότητας των κοινοτήτων να παρέχουν βιώσιμες υπηρεσίες που θα ανταποκρίνονται στις δημογραφικές αλλαγές.

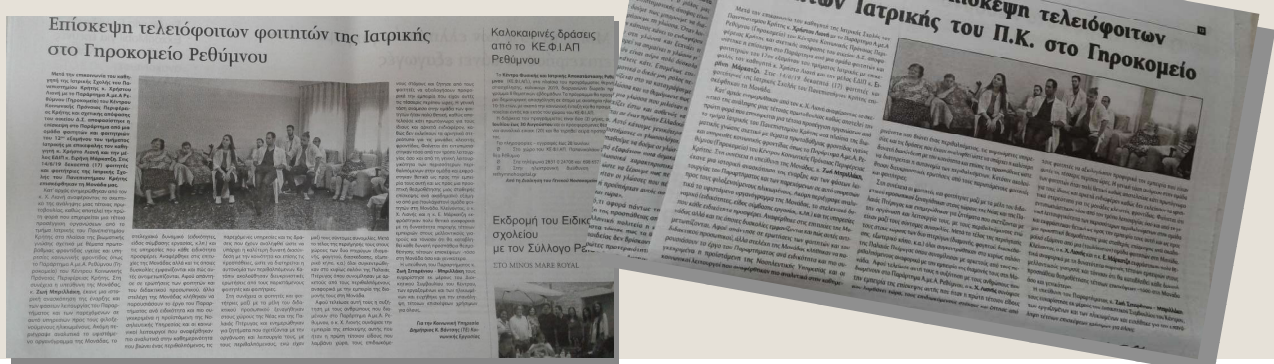
Στο πλαίσιο αυτό, το VIGOUR θα εφαρμόσει ένα πρόγραμμα σχεδιασμένο να κατανοεί τις τοπικές ανάγκες και να καθοδηγεί 16 ευρωπαϊκές περιοχές σε μια σταδιακή διαδικασία ανάλυσης, συμβουλευτικής και εκπαίδευσης για την ενδυνάμωση των συστημάτων υγείας και την ανάπτυξη υποδομών, σε λειτουργικό και στρατηγικό επίπεδο. Πρακτικά, οι συμμετέχουσες περιοχές θα υποστηριχθούν στην εστίαση των στόχων ολοκλήρωσης των συστημάτων τους, τη λειτουργική προετοιμασία, προσαρμογή και εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών και, τελικά, την κλιμάκωση των πρακτικών αυτών σε τουλάχιστον 1% του πληθυσμού, ως σημαντικό τμήμα του σχεδιασμού τοπικών δράσεων και προγραμμάτων. Η ανταλλαγή της γνώσης και η αμοιβαία μάθηση θα ενισχύεται καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας μέσω της αλληλεπίδρασης των «πρωτοπόρων» και των «ακόλουθων» φορέων του VIGOUR. Η αποκτηθείσα γνώση θα αναμεταδίδεται μέσω διαδικτυακών σεμιναρίων ώστε να ωφεληθούν και περιοχές που δε συμμετέχουν στο έργο.

Στην Ελλάδα το πρόγραμμα υλοποιείται από την Κλινική Κοινωνικής και Οικογενειακής Ιατρικής (ΚΚΟΙ) της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης, με Επιστημονικό Υπεύθυνο τον κ. Χρήστο Λιονή, Καθηγητή Γενικής Ιατρικής και Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας. Οι δράσεις που θα αναληφθούν στα επόμενα στάδια του συνεργατικού αυτού έργου αναμένεται να συμβάλλουν στη διατύπωση μιας πρότασης στο σημερινό σύστημα υγείας και φροντίδας της χώρας μας.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Εκπαιδευτική βιωματική επίσκεψη Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΣΤΟ Α.με.Α Ρεθύμνου (Γηροκομείο).

Μετα την επικοινωνία του Καθηγητή Ιατρικής Σχολής κ. Χρηστού Λιονή με το Παράρτημα Α.με.Α Ρεθύμνου (Γηροκομείο) του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Κρήτης και της σχετικής απόφασης του οικείου Δ.Σ. πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο παράρτημα μιας ομάδας 17 φοιτητών και φοιτητριών του 12^{ου} εξαμήνου του Τμήματος Ιατρικής με επικεφαλής τον καθηγητή κ. Χρήστο Λιονή και το μέλος του Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού κ. Ειρήνη Μάρκατζη. Οι φοιτητές πραγματοποίησαν την επίσκεψη στις 14/6/2019 στα πλαίσια της βιωματικής γνώσης που για πρώτη φορά επιχειρείται σχετικά με θέματα Πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας (Γηροκομείο). Η υπεύθυνη της μονάδας κ. Ζωή Μπριλλάκη έκανε μια ιστορική αναδρομή της λειτουργίας και περιέγραψε αναλυτικά το οργανόγραμμα, το στελεχιακό δυναμικό και τις επιτυχίες της Μονάδας αλλά και τις δυσκολίες και πως αντιμετωπίζονται. Οι φοιτητές μαζί με το διδακτικό προσωπικό και τα στελέχη της Μονάδας ξεναγήθηκαν και ενημερώθηκαν για την λειτουργία στους χώρους της Νέας και Παλαιάς Πτέρυγας και είχαν σύντομες συνομιλίες με τους περιθαλπόμενους. Οι φοιτητές αξιολόγησαν προφορικά θετικά την εμπειρία τους τις τέσσερις ώρες που βίωσαν την λειτουργικότητα της δομής, μια πρωτοβουλία που προτάθηκε να θεσμοθετηθεί σε σταθερή επίσκεψη ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο από μια ομάδα φοιτητών στην Μονάδα. Ο κ. Λιονής, η κ. Μάρκατζη και η κ. Μπριλλάκη εκφράστηκαν πολύ θετικά σχετικά με την πραγματοποίηση τέτοιων εμπειριών στους μελλοντικούς ιατρούς. Πολλές ευχαριστίες εκφράστηκαν για την εμπειρία που μοιράστηκαν και ευχήθηκαν για την επανάληψη τέτοιων επισκέψεων χρησίων σε όλους.

Υποτροφίες- Χρηματοδοτήσεις- βραβεία

Νέες χρηματοδοτήσεις σε μέλη της Ιατρικής Σχολής από ανταγωνιστικά προγράμματα

Στις αρχές του Οκτώβριου ανακοινώθηκε ότι ολοκληρώθηκε η διαδικασία αξιολόγησης των Προτάσεων Κατηγορίας I & II που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της Β' Φάσης της «1ης Προκήρυξης ερευνητικών έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την ενίσχυση των μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών και την προμήθεια ερευνητικού εξοπλισμού μεγάλης αξίας» στην Επιστημονική Περιοχή Γ. **Επιστήμες Ζωής (Ιατρικής και Επιστήμες Υγείας) (ΕΠ.3).**

Τα μέλη ΔΕΠ της Ιατρικής Σχολής του ΠΚ που θα χρηματοδοτηθούν με ένα σημαντικό ποσό μετά από αρκετά χρόνια είναι:

Κατηγορία I και φορέας Ιατρική Σχολή

Γεώργιος Μπερτσιάς. Τίτλος: "Deciphering the molecular basis of sexual dimorphism in autoimmunity using lupus as a disease model: the role of cohesin complex protein SMC1A. "

Ιωάννης Χαραλαμπίδης. Τίτλος: "Deciphering the role of the p75 pan-neurotrophin receptor in adult hippocampal neurogenesis as a novel therapeutic approach to Alzheimer's Disease. "

Ευαγγελία Παπακωνσταντή. Τίτλος: "Investigating a combined opposite targeting of RhoA and p110d PI3K as a novel approach to treat skin cancer."

Μαρία Μπάστα. Τίτλος: "Sleep Apnea (OSA) and poor sleep as Risk Factors for decreased cognitive performance in patients with Mild Cognitive Impairment: the Cretan Aging Cohort (CAC)."

Σταυρούλα Μπαριτάκη. Τίτλος: "LncRNAs: A new class of biomarkers for therapeutic targeting of cancer stem cells."

Κατερίνα Αντωνίου. Τίτλος: "Study of the Circadian rhythm regulated immune-metabolism in pulmonary fibrosis. "

Φορέας ΙΤΕ

Γιώργος Γρηγορίου. Τίτλος: "Micro- and mesoscopic study of neuronal interactions and network dynamics in cognition. The role of distinct prefrontal-temporal circuits in attention and memory . "

Κατηγορία II και φορέας Ιατρική Σχολή

Μαριλένα Καμπά. Τίτλος: "Deciphering the actions and pharmacological selectivity of the novel lipid/steroid GPCR, OXER1 in inflammation and cancer."

Κατηγορία II και φορέας ΙΤΕ

Δόμνα Καραγιάννη. Τίτλος: "Molecular and Functional Analysis of in vivo models of decreased inhibition in the mouse Cerebral Cortex. "

Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι από τις 29 προτάσεις που θα χρηματοδοτηθούν στην κατηγορία I οι 7 (ποσοστό σχεδόν 25%) ανήκουν σε μέλη ΔΕΠ της Ιατρικής Σχολής.

Υποτροφίες– Χρηματοδοτήσεις– βραβεία

Άλλες Χρηματοδοτήσεις

Στο πλαίσιο των ανταγωνιστικών προγραμμάτων «Δράσεις COST - COST ACTIONS» του διακυβερνητικού οργανισμού **COST- European COoperation in Science and Technology** που έχουν ως σκοπό την ενίσχυση του διεθνούς συντονισμού έρευνας μέσω της χρηματοδότησης δικτύων επιστημόνων και ερευνητών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε (Ιούνιος 2019) τη χρηματοδότηση της πρότασης με τίτλο «European Network for the Innovative diagnosis and treatment of chronic neutropenias, EuNet-INNOCHRON». Στην πρόταση συμμετέχουν 24 χώρες ανά την Ευρώπη και συντονίζει το Εργαστήριο Μελέτης Αιμοποίησης Ιατρική Σχολή / Αιματολογική Κλινική ΠΑΓΝΗ.

Βραβεύσεις

HEALTHCARE BUSINESS AWARDS

Η Κλινική Κοινωνικής και Οικογενειακής Ιατρικής, βραβεύθηκε στα HEALTHCARE BUSINESS AWARDS, παρουσία 500 και πλέον καλεσμένων, στον Πολυχώρο Λώλου, στην Αθήνα, την Τετάρτη 2 Οκτωβρίου, 2019. Στη διοργάνωση αυτή βραβεύτηκαν για μια ακόμα χρονιά, η επιστημονική και η επιχειρηματική αριστεία, η καινοτομία, οι επιτυχημένες συνέργειες αλλά και ο εθελοντισμός και η αλληλεγγύη στον χώρο της Υγείας.

Η Κλινική Κοινωνικής και Οικογενειακής Ιατρικής κατέκτησε το Χρυσό Βραβείο στην κατηγορία Ερευνητικό Έργο σε Πανεπιστήμια/ Εκπαιδευτικά Ιδρύματα /Ερευνητικά Κέντρα. 2

Η εργασία είχε τίτλο « Διασύνδεση της δημόσιας υγείας με την πρωτοβάθμια φροντίδα στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών ολοκληρωμένης ανθρωποκεντρικής φροντίδας: μια πρόταση βασισμένη στην αποτίμηση σύνθεσης των ερευνητικών και αναπτυξιακών προγραμμάτων. Επίσης, έλαβε και το Ασημένιο Βραβείο στην κατηγορία Εθνική / Περιφερειακή Πρωτοβουλία για την Υγεία, για την ίδια εργασία.

3 Μαΐου 2019, Ιατρική Σχολή του Opole, Πολωνία.

Σε αναγνώριση της πολυετούς και σπουδαίας συνεισφοράς του στην ανάπτυξη της επιστημονικής παράδοσης στην Ιατρική Σχολή Opole, συμπεριλαμβανομένης και της συμμετοχής του σε επιστημονικά συνέδρια, σε συζητήσεις, σε ομάδες κατάρτισης, στην υποστήριξη νέων επιστημόνων, στην οικοδόμηση μοναδικών σχέσεων των εκπαιδευτών με τους φοιτητές καθώς και για την συνεχή συντακτική υποστήριξη του Medical Science Pulse, ο Κοσμήτορας της ιατρικής σχολής Opole της Πολωνίας, απένειμε στον Καθηγητή Γενικής Ιατρικής - Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης κ. Χρήστο Λιονή αναμνηστικό Μετάλλιο ευχαριστώντας τον για τις υπηρεσίες του.

Μέλος της Διεθνούς Ακαδημίας της Ιστορίας της Φαρμακευτικής

Νέο τακτικό μέλος της Διεθνούς Ακαδημίας της Ιστορίας της Φαρμακευτικής, με έδρα τη Χάγη, εξέλεξε η κα. Μαριάννα Καραμάνου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ιστορίας της Ιατρικής, Διευθύντρια του Εργαστηρίου Ιστορίας της Ιατρικής και Ιατρικής Δεοντολογίας του Τομέα Κοινωνικής Ιατρικής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης και συνεργαζόμενο μέλος ΔΕΠ του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών. Η Διεθνής Ακαδημία της Ιστορίας της Φαρμακευτικής απαριθμεί 110 ισόβια τακτικά και επίτιμα μέλη από 32 χώρες. Η κα. Καραμάνου διακρίνεται διεθνώς για το ερευνητικό, διδακτικό και επιστημονικό της έργο στην ιστορία και επιστημολογία της ιατρικής και της φαρμακευτικής.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ 01/05/2019-31/10/2019

ΚΛΙΝΙΚΟΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Η Αιματολογική Κλινική του ΠΑΓΝΗ-Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Κρήτης σε συνεργασία με το Ίδρυμα της Ελληνικής Αιματολογικής Εταιρείας, διοργάνωσαν για 9η συνεχή χρονιά το Εκπαιδευτικό διήμερο «Κλινικοεργαστηριακή Εκπαίδευση στην Αιματολογία» με Θεματική Ενότητα για το 2019 «Επίκτητες Αναιμίες» στις 13-14 Σεπτεμβρίου 2019 στο Ηράκλειο.

Οι νέοι Ειδικευόμενοι Ιατροί της Αιματολογίας είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν την πρώτη ημέρα σεμινάρια από καταξιωμένους Έλληνες Αιματολόγους και Επιστήμονες στο πεδίο της Αιματολογίας στο ξενοδοχείο GALAXY στο Ηράκλειο ενώ τη δεύτερη ημέρα συμμετείχαν σε διαδραστική εκπαίδευση στο μικροσκόπιο, σε θέματα μορφολογίας αίματος και μυελού ασθενών με επίκτητες αναιμίες στην Αιθουσα Ιστολογίας της Ιατρικής Σχολής.

ΜΑΘΗΤΕΣ ΛΥΚΕΙΟΥ - ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Ομφαλικού Αίματος την 15η Νοεμβρίου, διοργανώθηκε για

2η συνεχή χρονιά στις 12-16 Νοεμβρίου 2018 η Εβδομάδα Ενημέρωσης για τα Βλαστοκυττάρτα. Η διοργάνωση έγινε από τον Δήμο Ηρακλείου και την Δημόσια Τράπεζα Ομφαλικών Βλαστοκυττάρων Κρήτης (ΔηΤΟΒ Κρήτης) της Αιματολογικής Κλινικής του ΠΑΓΝΗ, σε συνεργασία με την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Κρήτης και τη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου, με την υποστήριξη της Περιφέρειας Κρήτης, της 7ης Υγειονομικής Περιφέρειας Κρήτης, του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων και της Ελληνικής Αιματολογικής Εταιρείας.

Στα πλαίσια της παραπάνω εκδήλωσης δόθηκε η δυνατότητα εκπαίδευσης τεσσάρων μαθητών από τέσσερα διαφορετικά Λύκεια του Νομού Ηρακλείου στο Εργαστήριο Μελέτης Αιμοποίησης, για ένα μήνα το καλοκαίρι. Η εκπαίδευση πραγματοποιήθηκε στο διάστημα 18 Ιουνίου με 13 Ιουλίου 2019 και οι μικροί ερευνητές είχαν την ευκαιρία να αποκτήσουν μια πρώτη εμπειρία με την έρευνα στο πεδίο των βλαστοκυττάρων υπό την επίβλεψη και καθοδήγηση των μελών του Εργαστηρίου.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΒΛΑΣΤΟΚΥΤΤΑΡΑ

Ο Δήμος Ηρακλείου και η Δημόσια Τράπεζα Ομφαλικών Βλαστοκυττάρων (ΔηΤΟΒ) Κρήτης της Αιματολογικής Κλινικής του ΠΑΓΝΗ σε συνεργασία με την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Κρήτης και τη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου, συμμετέχουν στις εκδηλώσεις που διοργανώνονται σε πολλές χώρες ανά τον κόσμο για την Παγκόσμια Ημέρα του Ομφάλιου Αίματος (World Cord Blood Day) και διοργανώνουν και φέτος στο Ηράκλειο Εβδομάδα Ενημέρωσης για τα Βλαστοκύτταρα, το διάστημα 25-29 Νοεμβρίου 2019. Οι εκδηλώσεις περιλαμβάνουν καθημερινές διαδραστικές διαλέξεις και ξεναγήσεις μαθητών Λυκείου στη ΔηΤΟΒ Κρήτης και το Εργαστήριο Μελέτης της Αιμοποίησης στην Ιατρική Σχολή καθώς και κεντρική εκδήλωση με προσκεκλημένους ομιλητές σε Αίθουσα του Δήμου Ηρακλείου.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΜΦΑΛΙΚΩΝ ΒΛΑΣΤΟΚΥΤΤΑΡΩΝ ΚΡΗΤΗΣ

Στην Ιατρική Σχολή λειτουργεί η Δημόσια Τράπεζα Ομφαλικών Βλαστοκυττάρων Κρήτης (ΔηΤΟΒ Κρήτης, <http://cordbloodbankcrete.gr/>) υπό την Διεύθυνση της Αιματολογικής Κλινικής του ΠΑΓΝΗ (Διευθύντρια Καθηγήτρια Ελένη Παπαδάκη). Το Προσωπικό της ΔηΤΟΒ Κρήτης διοργανώνει εβδομαδιαία ενημερωτικά Σεμινάρια ανοιχτά (χωρίς ραντεβού) προς τους υποψήφιους γονείς- δότες ομφαλικού αίματος, **κάθε Τετάρτη στις 16:00 το απόγευμα στο χώρο Σεμιναρίων της ΔηΤΟΒ Κρήτης στην πτέρυγα 9B στην Ιατρική Σχολή** <http://cordbloodbankcrete.gr/index.php/informations/enhmertwika-seminaria>

Στα Σεμινάρια γίνεται ενημέρωση με απλό και κατανοητό τρόπο για τις ιδιότητες και εφαρμογές του ομφαλικού αίματος, τις ιατρικές ενδείξεις για τις χρήσεις του στην κλινική πράξη στο πεδίο των μεταμοσχεύσεων, τις επιλογές φύλαξης ομφαλικού αίματος και βλαστοκυττάρων, τους κανόνες που διέπουν τη φύλαξη στη ΔηΤΟΒ και ακολουθεί συζήτηση με τους υποψήφιους γονείς.

Υπεύθυνοι Σεμιναρίων:

Ελένη Παπαδάκη, Καθηγήτρια Αιματολογίας, Διευθύντρια της ΔηΤΟΒ Κρήτης
Ειρήνη Μαυρουδή, PhD, Υπεύθυνη Ποιότητας ΔηΤΟΒ Κρήτης

Κύκλος εκδηλώσεων Λόγου και Τέχνης του Μουσείου Ιατρικής Κρήτης

4 Δεκέμβρη 2019: «Ο τρόπος ζωής των φυτών, και τι μπορεί να μας διδάξει»

Ο ομότιμος καθηγητής Βιολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών και συγγραφέας βιβλίων επιστημονικής εκλαΐκευσης (Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης), μας ξεναγεί στον συναρπαστικό και σχετικά άγνωστο κόσμο των φυτών. Στο πρώτο μέρος της ομιλίας θα περιγραφεί το ιδιαίτερο στυλ της ζωής τους και η σημασία τους. Στο δεύτερο θα αναφερθούν ιδιαίτερες περιπτώσεις φυτών που επέδρασαν στην ιστορία της ανθρωπότητας. Επιστημονικά υπεύθυνος: κ. Γ. Μουζάς, Δ/ντής Μουσείου Ιατρικής.

Τετάρτη 15 Ιανουαρίου 2020

Σε μια περίοδο που οι εξελίξεις στο χώρο της επιστήμης είναι ραγδαίες, αλλά και οι αλλαγές στο κοινωνικό σώμα εξίσου σημαντικές, το Μουσείο Ιατρικής διοργανώνει εκδήλωση με θέμα «Επιστήμη & Κοινωνία. Δύο σημαντικοί διανοητές της πατρίδας μας, ο Σταύρος Ζουμπουλάκης και ο Στέφανος Τραχανάς εκπροσωπώντας τις ανθρωπιστικές και τις θετικές επιστήμες αντίστοιχως, θα συζητήσουν για τα χαρακτηριστικά του σύγχρονου επιστήμονα και τη σχέση του με την κοινωνία. Τη συζήτηση θα συντονίσει ο Γιάννης Τσιαούσης, Αναπλ. Καθηγητής της Ιατρικής Σχολής.

Τετάρτη 1 Φεβρουαρίου 2020

Έτος Ερωτόκριτου: μια τιμή στο μνημειώδες ποιητικό έργο του Βιτσέντζου Κορνάρου.

Συν..ομιλία των πιο ευαίσθητων για την ψυχή ανθρωπινων οργάνων, της καρδιάς και των ματιών. Σχέσεις αντίθεσης και συμπόρευσής τους, μέσα στους αριστουργηματικούς ιαμβικούς δεκαπεντασύλλαβους του έργου, με οδηγό τον σχολιασμό τους από την Επίκουρη

καθηγήτρια Φιλολογίας του ΑΠΘ Τασούλα Μαρκομιχελάκη. Την ομιλήτρια παρουσιάζει η Δρ Οφθαλμολογίας και μέλος της Επιτροπής Μουσείου Δαρεία Τοαγκαράκη

12 Φεβρουαρίου 2020

Ημερίδα: : Αναδεικνύοντας την αρωματική διάσταση των φαρμακευτικών-αρωματικών φυτών: στην ιατρική, στην τέχνη και στην κοινωνία

Η πολυθεματική ημερίδα θα περιλαμβάνει επισκέψεις σχολείων , workshop και διαλέξεις στο χώρο του Μουσείου Ιατρικής. Αποτελεί μια επιτυχημένη συνέχεια εκδηλώσεων με θέμα τα φαρμακευτικά φυτά. Επιστημονικά υπεύθυνη της ημερίδας: κ. Μαριάννα Καραμάνου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ιστορίας της Ιατρικής

6 Μαρτίου 2020, Ημερίδα για τον Εγκέφαλο

Εγκέφαλος και υγεία: από την παιδική στην εφηβική ηλικία

Το Μουσείο Ιατρικής συμμετέχει τα τελευταία χρόνια σε δράσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης για τον Εγκέφαλο στο πλαίσιο του Brain Awareness Week και σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία για τις Νευροεπιστήμες. Η διοργάνωση αυτή τη χρονιά υλοποιείται όπως και πέρυσι με την Επιτροπή Συν. με τη Β'θμια της Ιατρικής Σχολής στα ακόλουθα πεδία:

“Υπνος, Διατροφή, αθλητισμός, άγχος

Επιστημονικά υπεύθυνοι: Μ. Τζατζαράκης, Επίκουρος Καθηγητής και Αναπλ. Καθηγήτρια Σ. Σχίζα, μέλη της Επιτροπής Μουσείου

Σεμινάρια , εκπαιδευτικά προγράμματα Μουσείου Ιατρικής Κρήτης

Σεμινάριο για τα Φαρμακευτικά Φυτά

Το Μουσείο Ιατρικής Κρήτης οργανώνει για μια ακόμη φορά το δημοφιλές σεμινάριο με τίτλο: «Φαρμακευτικά Φυτά. Από την παραδοσιακή και τη λαϊκή ιατρική στην Επιστήμη».

Το σεμινάριο υλοποιείται στο πλαίσιο των προγραμμάτων του **Κέντρου Δια Βίου Μάθησης του Π.Κ.** σε συνεργασία με το Τμήμα Χημείας Π.Κ, το Τμήμα Γεωπονίας της Σχολής Γεωπονικών Επιστημών και τη Δ/ση Αγροκτήματος του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου.

Ιατρική και Επιστήμες του Ανθρώπου

Για 4η συνεχή χρονιά διδάσκεται το διαθεματικό μάθημα επιλογής με τίτλο «Ιατρική και Επιστήμες του Ανθρώπου» στο πλαίσιο του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών της Ιατρικής Σχολής με στόχο την εξοικείωση και την ευαισθητοποίηση των συμμετεχόντων σε θέματα γενικής παιδείας (όπως ο πολιτισμός, η τέχνη, η φιλοσοφία) με σκοπό την ανάδειξη του ανθρωπιστικού χαρακτήρα της Ιατρικής Επιστήμης.

Οι θεματικοί κύκλοι του μαθήματος για το ακαδημαϊκό έτος 2019-20 είναι οι ακόλουθοι:

I. Πολιτισμός και Άνθρωπος στην αρχαία Ελλάδα, II. Ιατρική και Λογοτεχνία, III. Ιατρική, Ιστορία και Τέχνη. Οι διδάσκοντες προέρχονται από το χώρο των Επιστημών Υγείας καθώς και των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών.

Τα μαθήματα είναι ανοιχτά, δηλαδή είναι ευπρόσδεκτοι και φοιτητές που δεν έχουν δηλώσει το μάθημα, φοιτητές από άλλες Σχολές και μη φοιτητές

Εκπαιδευτικά προγράμματα

Το Μουσείο Ιατρικής Κρήτης προσφέρει διαθεματικά εκπαιδευτικά προγράμματα που προσεγγίζουν τις σχέσεις της Ιατρικής με την καθημερινή ζωή των ανθρώπων στο παρελθόν μέσω δύο αλληλένδετων ιστορικά πλευρών της: α) της λαϊκής ιατρικής και β) της ιατρικής ως επιστήμης.

Τα προγράμματα επικεντρώνονται στη χρήση των φαρμακευτικών φυτών, όπως αυτή φωτίζεται μέσα από την ιστορία τους από την αρχαιότητα ως σήμερα. Εισάγουν τους μαθητές στη φαρμακευτική και ιατρική επιστήμη μέσα από δράσεις που αναδεικνύουν τη σχέση των φαρμακευτικών φυτών με τη φύση, τη μυθολογία, την ιστορία, την τέχνη και τη λαϊκή παράδοση. Παράλληλα, οι μαθητές ανακαλύπτουν την εξέλιξη της ιατρικής ως επιστήμης, μαθαίνοντας για το σώμα τους, με βάση επιλεγμένα ιατρικά εργαλεία και μηχανήματα και τη σύνδεσή τους με παλιότερα νοσήματα όπως τη λέπρα και τη φυματίωση αλλά και συχνές, καθημερινές παιδικές και εφηβικές ασθένειες.

Έγκλημα στην Παλαιολιθική Εποχή

Της Έλενας Κρανιώτη, Επίκουρης Καθηγήτριας Ιατροδικαστικής

Πρόκειται για την μελέτη ενός κρανίου που ανακαλύφθηκε στην περιοχή Cioclovina της Τρανσυλβανίας το 1941 με χρονολογική ηλικία ~ 33,000 χρόνια η οποία το τοποθετεί στην Παλαιολιθική εποχή και ανήκει σε ενήλικα άνδρα όπως έδειξε η μορφολογική μελέτη του οστέινου λαβύρινθου και επιβεβαίωσε η γενετική ανάλυση. Το κρανίο φέρει 2 κατάγματα, ένα γραμμικό και ένα εμπίεσματικό στην δεξιά πλευρά με προέκταση προς τη βάση (Εικόνα 1). Προηγούμενες μελέτες διαφωνούν με τη φύση των καταγμάτων γεγονός που προσέλυσε την προσοχή της ερευνητικής μας ομάδας και αποφασίσαμε να σχεδιάσουμε μια ενδελεχή μελέτη.

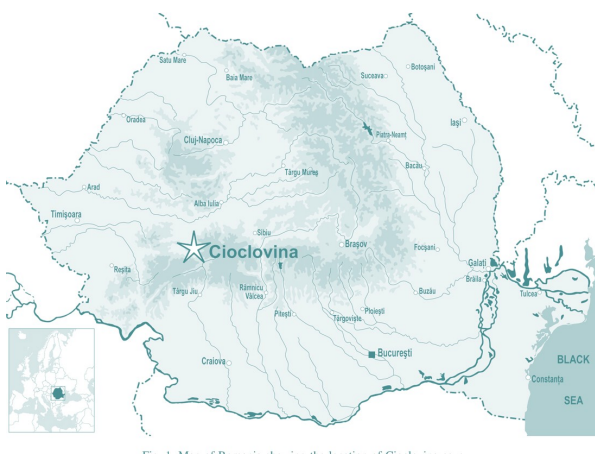

Εικόνα 1. Το παλαιολιθικό κρανίο από την Τρανσυλβανία

Με βάση καθαρά ιατροδικαστικά κριτήρια όπως αυτά αναφέρονται σε πληθώρα ελληνόγλωσσων και ξενόγλωσσων συγγραμμάτων, τα κατάγματα χαρακτηρίζονται περιθανάτια, που σημαίνει πως συνέβησαν *περί* τη στιγμή του θανάτου και όταν το οστό διατηρούσε ακόμη τις ινοελαστικές του ιδιότητες (δηλαδή μπορούσε να υποστεί ελαστική παραμόρφωση, πλαστική παραμόρφωση και κάταγμα). Τα κατεαγότα άκρα του κρανίου δεν φέρουν ίχνη επούλωσης άρα τα κατάγματα σχετίζονται με την αιτία θανάτου. Το γραμμικό κάταγμα μπορεί να είναι αποτέλεσμα πτώσης ή πλήξης με αμβλύ αντικείμενο ενώ το εμπίεσματικό έχει χα-

ρακτηριστική μορφολογία κατάγματος από πλήξη με αμβλύ αντικείμενο που παρουσιάζει αποστρωγ-γυλωμένο άκρο (πχ ρόπαλο).

Για να προσδιοριστεί η φύση των καταγμάτων σχεδιάσαμε μια σειρά πειραμάτων τα οποία είχαν σκοπό να μας βοηθήσουν να εξετάσουμε διάφορα σενάρια για το πώς προκλήθηκαν με βάση τα όσα γνωρίζουμε ή φανταζόμαστε για την Παλαιολιθική περίοδο. Χρησιμοποιήσαμε

σφαίρες συνθετικού οστού από πολυουρεθάνιο (SYNBONE) τις οποίες γεμίσαμε με βαλλιστική ζελατίνη για να προσομοιάσουμε την κεφαλή. Στη συνέχεια εξετάσαμε τα εξής σενάρια:

Πτώση από ύψος

Πλήξη με ρόπαλο

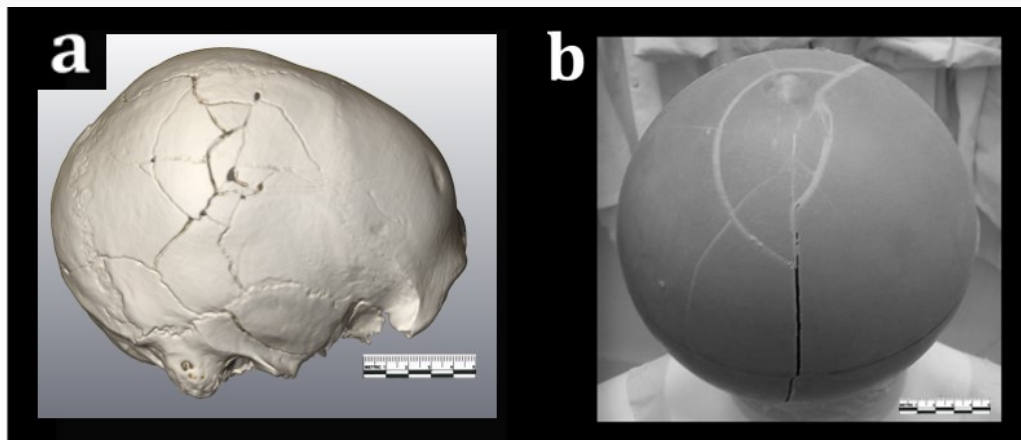
Πλήξη με πέτρα

Διπλή πλήξη με ρόπαλο

Έγκλημα στην Παλαιολιθική Εποχή

Από την εξέταση της μορφολογίας των καταγμάτων που προκλήθηκαν σε κάθε σφαίρα, απορρίψαμε την πτώση από ύψος (>3μέτρα) και την πλήξη από πέτρα ως πιθανές αιτίες. Συγκεκριμένα το γραμμικό κάταγμα μπορεί να προήλθε είτε από πτώση (καθώς το άτομο έτρεχε ίσως καταδιωκόμενο) είτε από πλήξη με ρόπαλο στο πίσω κάτω μέρος του κρανίου κοντά στον αυχένα. Το δε εμπιεσματικό κάταγμα προήλθε από χτύπημα με κάτι σαν ρόπαλο (Εικόνα 2) με διεύθυνση από μπρός προς τα πίσω, που σημαίνει ότι το θύμα αντίκρισε το δράστη πριν το τελευταίο θανατηφόρο χτύπημα. Τα δύο κατάγματα προξένησαν πιθανότατα σοβαρή εγκεφαλική αιμορραγία και το θάνατο του άνδρα. Η πλήξη με ρόπαλο μπορεί να συμβεί μόνο από άλλο ανθρώπινο όν και καταδεικνύει το θάνατο ως ανθρωποκτονία.

Εικόνα 2 Α) τρισδιάστατη ανακατασκευή του κρανίου Cioclovina που φέρει χαρακτηριστικό εμπιεσματικό κάταγμα β) Εμπιεσματικό κάταγμα του συνθετικού κρανίου μετά από πλήξη με ξύλινο ρόπαλο του baseball.

Τα αποτελέσματα της έρευνας μας λοιπόν καταλήγουν πως ο θάνατος του άνδρα ήταν βίαιος και χαρακτηρίζεται ως ανθρωποκτονία. Δεν είναι δυνατόν να διαπιστωθεί αν ο θάνατος οφείλεται και σε άλλα τραύματα στο σώμα όπως για παράδειγμα κακώσεις στο θώρακα ή την κοιλιά-διότι αυτό δεν σώζεται για εξέταση-, ούτε αν ο δράστης ήταν ένας η περισσότεροι.

Τα αποτελέσματα της έρευνας είναι πολύ σημαντικά και από εξελικτικής άποψης κατά τη συγγραφέα μου Καθηγήτρια Παλαιοανθρωπολογίας του Παν/μιου του *Tübingen* κα Κατερίνα Χαρβάτη καθώς αποδεικνύεται πως «η βίαιη συμπεριφορά δεν είναι χαρακτηριστικό μόνο των Νεαντερνταλς αλλά και των σύγχρονων ανθρώπων της Παλαιολιθικής Εποχής »

Μια σύντομη ιστορική αναδρομή της εισαγωγής των γαντιών στην χειρουργική

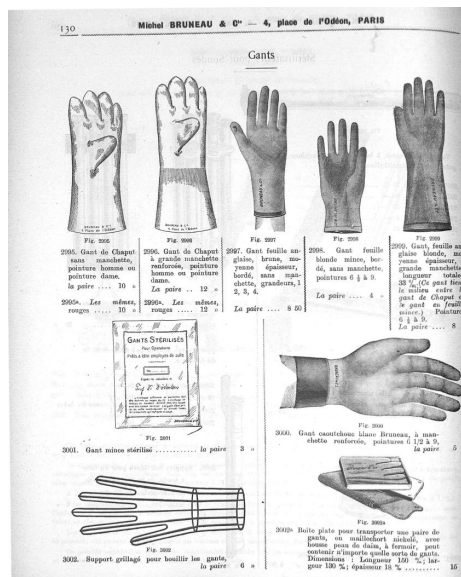
Της Μαρίας Καραμάνου

Αναπλ. Καθηγήτριας Ιστορίας της Ιατρικής

Στις αρχές του 19^{ου} αιώνα, η μετεγχειρητική θνητότητα ήταν ιδιαίτερα αυξημένη και ένας κύριος λόγος ήταν η διαπύηση των χειρουργικών τραυμάτων και οι συνακόλουθες καταστάσεις της (γάγγραινα, σηψαιμία κ.α.). Στην ιατρική κοινότητα, όλο και περισσότερο, γινόταν αντιληπτό πως η χειρουργική δεν μπορούσε να εξελιχθεί χωρίς την ανακάλυψη των αιτίων που προκαλούσαν τις μετεγχειρητικές λοιμώξεις. Η πρώτη ουσιαστική ανακάλυψη των μικροβίων και ειδικότερα των βακτηριδίων συνδέθηκε με το έργο των Robert Hooke (1635-1723) και Antonvan Leeuwenhoek (1632-1723) αλλά η αιτιολογική σχέση των μικροοργανισμών και της εμφάνισης λοιμώξεων παρέμενε άγνωστη. Την περίοδο εκείνη, στην αιτιολογία των λοιμώξεων επικρατούσε η θεωρία των μiasμάτων και η θεωρία της αυτόματης γέννησης (οι ζωντανοί οργανισμοί μπορούν να γεννηθούν αυτόματα από «μη ζώσα» ύλη).

Το 1861, ο Louis Pasteur (1822-1895) κατέρριψε τις υπάρχουσες θεωρίες και απέδειξε πως οι βιολογικές διεργασίες της ζύμωσης και της σήψης οφείλονται στη δράση των μικροοργανισμών. Την ίδια περίοδο, ο καθηγητής χειρουργικής στο πανεπιστήμιο της Γλασκώβης Joseph Lister (1827-1912) αντιμετώπιζε σημαντική αύξηση της θνητότητας

λόγω των μολύνσεων των εγχειρητικών τραυμάτων. Μελετώντας τις εργασίες του Pasteur, ο Lister αντελήφθη πως η φλεγμονή και η διαπύση οφείλονταν σε μικροοργανισμούς του αέρα και ο μοναδικός τρόπος αντιμετώπισης ήταν η καταστροφή των μικροβίων. Ως μέθοδο αντισηψίας των τραυμάτων χρησιμοποίησε τον ψεκάσμο με φαινικό οξύ ενώ παράλληλα εισήγαγε το πλύσιμο των χεριών, τον καθαρισμό του τραύματος και αναγνώρισε την σπουδαιότητα της θερμότητας στην αποστείρωση εργαλείων και ενδυμάτων. Διαλύματα όπως το φαινικό οξύ και ο χλωριούχος υδράργυρος χρησιμοποιούνταν ευρέως για τον καθαρισμό εργαλείων και τραυμάτων αλλά προκαλούσαν ερεθιστική δερματίτιδα στα χέρια του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού, όπως στην περίπτωση της νοσηλεύτριας Caroline Hampton (1861-1922).

Μια σύντομη ιστορική αναδρομή της εισαγωγής των γαντιών στην χειρουργική

Dr. Halsted's First Operation in the New Surgical Amphitheatre in 1904

Τον Μάιο του 1889, ο χειρουργός William Halsted (1852-1922), ένας εκ των τεσσάρων κορυφαίων καθηγητών του Νοσοκομείου Johns Hopkins της Βαλτιμόρης, οπαδός

του «λιστερισμού», της χρήσης κοκαΐνης στην τοπική αναισθησία και της ριζικής μαστεκτομής για τον καρκίνο του μαστού, γνωρίζει την Caroline, επικεφαλής του νοσηλευτικού προσωπικού του χειρουργείου, στο Νοσοκομείο Johns Hopkins. Όπως ο ίδιος αναφέρει σε άρθρο του που δημοσιεύθηκε το 1913: « τον χειμώνα του 1889-1890 η νοσηλεύτρια- υπεύθυνη της χειρουργικής μου αίθουσας παραπονέθηκε πως τα διαλύματα χλωριούχου υδραργύρου προκάλεσαν δερματίτιδα στα χέρια της. Δεδομένου ότι ήταν μια ασυνήθιστα ικανή γυναίκα απευθύνθηκα στην εταιρεία Goodyear Rubber Company να της κατασκευάσει ένα ζευγάρι γάντια από καουτσούκ. Αρχικά οι βοηθοί μου τα χρησιμοποίησαν στις μικρο-επεμβάσεις, με τον καιρό όμως τα συνήθισαν». Η παραπάνω πρόταση αποτελεί μια ιστορική μετάβαση στον τομέα της ιατρικής: την επιινόηση μιας άσηπτης τεχνικής για τον έλεγχο των λοιμώ-

ξεων. Επίσης καταγράφει το ενδιαφέρον του Halsted για την υγεία της Caroline. Ενός ενδιαφέροντος που θα οδηγούσε σε γάμο στις 4 Ιουνίου του 1890.

Αν και τα γάντια κατασκευασμένα από βαμβάκι ή καουτσούκ φαίνεται να είχαν προταθεί από ιατρούς του 18ου και 19ου αιώνα, όπως οι Johann Walbaum (1724-1799), Joseph Plenck (1738-1807) και William Acton (1813-1875), για την προστασία τους κατά τη διάρκεια της κλινικής εξέτασης και της αυτοψίας, οι χειρουργοί τα απέφευγαν θεωρώντας πως μειώνουν την χειρουργική τους δεξιότητα. Χρειάστηκε να περάσουν χρόνια για να καθιερωθούν τα γάντια ως μέσο ελέγχου των λοιμώξεων στο χειρουργικό πεδίο, χάρη στην επιρροή του Halsted και στην ιδέα του Lister, το 1895, να τα αποστειρώσει και να τα εισάγει στις επεμβάσεις.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Germain MA. L'épopée des gants chirurgicaux. *Annales de chirurgie* 2003 ; 128 : 457-480.

Halsted WS. Ligature and suture material: The employment of fine silk in preference to catgut and the advantages of transfixion of tissues and vessels in control of hemorrhage. Also an account of the introduction of gloves, gutta-percha tissue and silver foil. *JAMA* 1913; 60:1119-1126.

Nunn DB. Caroline Hampton Halsted, an Eccentric but Well-Matched Helpmate. *Perspectives in Biology and Medicine* 1998; 42:83-94

Εικόνες

1. Διάφοροι τύποι χειρουργικών γαντιών. Από το σύγγραμμα: Bruneau M. Catalogue illustré d'instruments de chirurgie. Paris: PlotonetChave; 1913.

2. Ο Halsted στο χειρουργείο το 1914

Ιατρική και Τέχνη

«Η υδρωπική γυναίκα», G. Dou

Λάδι σε ξύλο
Η υδρωπική γυναίκα
Musée du Louvre, Paris

Ιατρική και Τέχνη

«Η υδρωπική γυναίκα», G. Dou

Ο ζωγράφος:

Ο **Gerrit (Gerard) Dou** γεννήθηκε στο Leiden το 1613 και πέθανε το 1675. Είχε την τύχη να ζήσει την Ολλανδική χρυσή εποχή και να αναγνωριστεί ανάμεσα σε αρκετούς άλλους καλλιτέχνες. Σε μια εποχή που ανθεί το μπαρόκ στην Ευρώπη, η ολλανδική ζωγραφική ακολουθεί τα δικά της ρεαλιστικά μοτίβα επηρεασμένη από την πρώιμη φλαμανδική ζωγραφική. Ο ζωγράφος μαθήτευσε σε ηλικία 14 ετών, στο εργαστήριο του Ρέμπραντ όπου και έμεινε για 3 χρόνια. Ανέπτυξε ένα προσωπικό ύφος που διακρινόταν για τη λεπτή και περίτεχνη τεχνική του. Σήμερα του αποδίδονται περίπου 200 έργα, τα οποία μπορεί κανείς να συναντήσει σε όλες τις μεγάλες μουσειακές συλλογές ανά την Ευρώπη.

Το έργο:

Μια σκηνή από την καθημερινότητα μιας αστικής ολλανδικής οικογένειας. Ένα δωμάτιο που αντανακλά την άνεση και διακριτική ευσέβεια. Μια γυναίκα ασθενής με εμφανή τα σημάδια της υδρωπικίας και κοντά της δύο γυναίκες μορφές διαφορετικών ηλικιών. Μια μεσήλικη κυρία φαίνεται να φροντίζει την ασθενή με έκφραση που μαρτυρεί ανησυχία. Η γονατισμένη κοπέλα, πιθανόν εγγονή της γηραιάς κυρίας κρατάει το χέρι της ασθενούς με έντονο το αίσθημα αγωνίας και θλίψης. Το βλέμμα της ασθενούς είναι στραμμένο στον ουρανό με ένα αίσθημα προσδοκίας και εγκαρτέρησης. Στο κέντρο της σκηνής ένας γιατρός αφοσιωμένος στο έργο του, εξετάζει μια γυάλινη φιάλη που φαίνεται να περιέχει δείγμα ούρων. Μια βαρύτιμη υφασμάτινη κουρτίνα πλαισιώνει από τη δεξιά πλευρά τη σκηνή ενώ από την αριστερή πλευρά το ρολόι και η βίβλος σε ένα διάλογο σκιάς και φωτός, εφήμερου και υπέρβασης

Η ασθένεια:

Η ασθενής έχει εκδηλώσει τα σημεία της υδρωπικίας που θα μπορούσε να οφείλεται σε καρδιακή ανεπάρκεια. Η υδρωπικία χαρακτηρίζεται από συλλογή υγρού συνήθως στην κοιλιακή χώρα (ασκίτης) ενώ συνοδεύεται από οίδημα των κάτω άκρων.

Η ουροσκόπηση

Μια ιατρική πρακτική που χρησιμοποιήθηκε για αιώνες ως διαγνωστικό εργαλείο. Γνωστή ως ουροσκοπία, ασκήθηκε από τους Σουμέριους και Βαβυλώνιους αλλά και από τον Ιπποκράτη. Δεν έλειπαν φυσικά οι τσαρλατάνοι γιατροί που ισχυρίζονταν ότι μπορούσαν να διαγνώσουν ακόμη και την εγκυμοσύνη.

Σε μεσαιωνικά χειρόγραφα έχουν καταγραφεί περίτεχνα διαγράμματα με διαβαθμίσεις χρώματος και χαρακτηριστικά των ούρων.

Ενας μεγάλος αριθμός από έργα της δυτικής τέχνης απεικονίζουν την τεχνική της ουροσκόπησης.

(Προς διευκόλυνση των γιατρών δημιουργούνται ουροσκοπικοί χάρτες που δεν έχουν μόνο διαγνωστική αλλά και προγνωστική αξία

Τροχός

Σε μια περίοδο όπου υπήρχαν ακόμη πολλά να ανακαλυφθούν για το σώμα, η ουροσκοπία θα ήταν το πιο ισχυρό εργαλείο για τη διάγνωση του γιατρού αν και πολλές πρακτικές που δεν είχαν επιστημονική ακρίβεια.

Ο κάτω τροχός των ούρων (1506) δείχνει είκοσι διαφορετικές αποχρώσεις ούρων και τις πιθανές ενδείξεις τους. Πριν από τις σύγχρονες εξελίξεις, ένας γιατρός μπορεί να μυρίσει και ακόμη και να δοκιμάσει το δείγμα των ούρων για να εξετάσει οποιαδήποτε προβλήματα υγείας.

Ενδεικτικές πηγές: J. Alejandro Aris " Medicina En La Pintura

Ronni Baer - Arthur K. Wheelock, Jr, (<https://www.nga.gov/content/dam/ngaweb/research/publications/pdfs/gerrit-dou-1613-1675.pdf>), Stephanie Brown Clark-NYU School of Medicine

Φοιτητικά νέα

Η HelMSIC - Hellenic Medical Students' International Committee (Ελληνική Επιτροπή Διεθνών Σχέσεων & Ανταλλαγών Φοιτητών Ιατρικής) είναι μία ανεξάρτητη μη κυβερνητική, μη κερδοσκοπική, μη κομματική οργάνωση φοιτητών Ιατρικής.

Ιδρύθηκε το 1958 και σήμερα αποτελείται από 7 τοπικές επιτροπές, μία σε κάθε Ιατρική Σχολή της Ελλάδας, συνδέοντας τους φοιτητές Ιατρικής σε πανελλήνιο επίπεδο. Παράλληλα η HelMSIC έχει και διεθνή χαρακτήρα ως μέλος των IFMSA - International Federation of Medical Students' Associations και EMSA - European Medical Students' Association, εκπροσωπώντας τους φοιτητές Ιατρικής της Ελλάδας στο εξωτερικό.

Οι δράσεις της HelMSIC οργανώνονται σε πανελλήνιο επίπεδο και αφορούν τις έξι θεματικές των Τομέων Δράσης της HelMSIC - Κλινικές και Ερευνητικές Ανταλλαγές, Δημόσια Υγεία, Ανθρώπινα Δικαιώματα και Ειρήνη, Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία και Δικαιωμάτων συμπεριλαμβανομένου του HIV & AIDS, Ιατρική Εκπαίδευση.

Η Τοπική Επιτροπή Ηρακλείου είναι πολύ ενεργή από την ίδρυση της οργανώνοντας πάνω από δέκα δράσεις κάθε χρόνο! Κάποιες από τις τελευταίες δράσεις της είναι το Σεμινάριο συρραφής Τραύματος, το πρόγραμμα Learning Strategies about Drugs σε συνεργασία με το ΚΕΘΕΑ και το πρόγραμμα World AIDS Day για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των φοιτητών Ιατρική αλλά και του κοινού για τον HIV και το AIDS. Φυσικά το πρόγραμμα των κλινικών και ερευνητικών Ανταλλαγών διοργανώνεται κάθε χρόνο με πάνω από σαράντα φοιτητές Ιατρικής να επισκέπτονται μια χώρα του εξωτερικού για ένα μήνα, καθώς και αντίστοιχος αριθμός φοιτητών του εξωτερικού ασκούνται για ένα μήνα σε μια Πανεπιστημιακή Κλινική ή ένα Εργαστήριο της Ιατρικής Σχολής Κρήτης.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την HelMSIC υπάρχει αναφορά στην ιστοσελίδα www.helmsic.gr, να κάνετε like στην σελίδα "HelMSIC - Hellenic Medical Students' International Committee" στο Facebook και συγκεκριμένα για την τοπική επιτροπή Ηρακλείου μπορείτε να γίνετε μέλος της ομάδας "HelMSICHerakleion | HelMSIC Ηρακλείου" στο Facebook, ή να κάνετε μια επίσκεψη στο γραφείο μας που βρίσκεται απέναντι απο τα αμφιθέατρα 2 και 3, το οποίο είναι ανοιχτό κάθε Τετάρτη στις 14:00 όπου γίνονται οι συνεδριάσεις μας.

Δεν απαιτείται κανενός είδους εγγραφή καθώς όλοι φοιτητές ιατρικής είναι μέλη της Ενωσης.

Φοιτητικά νέα

Ομάδα Φοιτητικής Εθελοντικής Αιμοδοσίας του Πανεπιστημίου Κρήτης (ΟΦΕΑΚ)

Η εθελοντική αιμοδοσία αποτελεί ένα αναγκαίο και ουσιαστικό σκέλος της προσφοράς προς το συνάνθρωπο, δυστυχώς όμως είναι ενίοτε παραγκωνισμένη στη συνείδησή μας. Ως εκ τούτου η Ομάδα Φοιτητικής Εθελοντικής Αιμοδοσίας του Πανεπιστημίου Κρήτης (ΟΦΕΑΚ) έχει δημιουργηθεί με κύριο μέλημά της την ευαισθητοποίηση πρωτίστως των φοιτητών του Πανεπιστημίου μας, αλλά και εν γένει όλων των ενδιαφερόμενων σε θέματα αιμοδοσίας και δωρεάς μυελού των οστών. Φέτος γιορτάζονται τα 18 χρόνια της ομάδας και η πρόσκληση συμμετοχής στην ομάδα είναι ανοικτή! Η ομάδα είναι αμιγώς εθελοντική, απαρτίζεται από φοιτητές όλων των σχολών του πανεπιστημίου Κρήτης και δρα με μοναδικό γνώμονα την ανιδιοτελή προσφορά προς το συνάνθρωπο. Μέσω συλλογικής προσπάθειας και με αίσθημα ατομικής και συλλογικής ευθύνης, διοργανώνονται σε συνεργασία με το ΠαΓΝΗ εθελοντικές αιμοδοσίες, ενημερώνονται οι φοιτητές, μαθητές και πολίτες του Ηρακλείου για τα οφέλη και την αναγκαιότητα της αιμοδοσίας και της δωρεάς μυελού των οστών και καλλιεργείται η κοινωνική προσφορά. Οι συναντήσεις της ομάδας πραγματοποιούνται κάθε Τρίτη στο Φοιτητικό Κέντρο του Πανεπιστημίου. Για περισσότερες πληροφορίες μπορεί να απευθυνθεί κανείς στη σελίδα του fb.

Φοιτητικά νέα

Επιστημονική Εταιρία Φοιτητών Ιατρικής Κρήτης

Η Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. (Επιστημονική Εταιρία Φοιτητών Ιατρικής Ελλάδος) είναι μια μη κομματική ή πολιτική οργάνωση με παραρτήματα σε κάθε Ιατρική σχολή στην Ελλάδα. Κύριος στόχος της είναι η διεξαγωγή ημερίδων και δράσεων με στόχο την περαιτέρω εκπαίδευση και εμβάθυνση σε ιατρικά θέματα των φοιτητών Ιατρικής.

Μερικές από τις σημαντικότερες Ημερίδες αποτελούν τα Ράμματα, το Σεμινάριο Επειγόντων και το Debate Ηθικών Διλλημάτων.

Κάθε χρόνο διοργανώνεται σε μία από τις Ιατρικές Σχολές το ετήσιο Επιστημονικό Συνέδριο Φοιτητών Ιατρικής Ελλάδος, ένα Συνέδριο με μεγάλη απήχηση τόσο στην χώρα μας όσο και στο εξωτερικό που προσελκύει όχι μόνο φοιτητές αλλά και καθηγητές και ερευνητές. Στο συνέδριο δίνεται η ευκαιρία στους φοιτητές να παρουσιάσουν εργασίες, να ανταλλάξουν γνώσεις και εμπειρίες, να συμμετέχουν σε Workshop και πολλά ακόμα.

Για τα μεγαλύτερα έτη πραγματοποιείται κάθε καλοκαίρι το πρόγραμμα της *Ιατρικής Απόβασης* στα Νησιά του Αιγαίου, στα Επτάνησα και στην Κρήτη καθώς και το πρόγραμμα *Ενίσχυσης Κ.Υ. Βορείου Ελλάδος*. Με τα προγράμματα αυτά δίνεται η δυνατότητα σε φοιτητές που είναι μέλη της Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. να κάνουν εθελοντική εργασία για 10 μέρες σε κέντρα υγείας και νοσοκομεία.

Έκθεση Ζωγραφικής για την Ευρωπαϊκή Εβδομάδα κατά του Καρκίνου

Η Ευρωπαϊκή Εβδομάδα κατά του Καρκίνου (25-31 Μαΐου 2019) αποτελεί αφορμή για ποικίλες εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης και πληροφόρησης σε θέματα σχετικά με την πρόληψη και την αντιμετώπιση του Καρκίνου. Στο Μουσείο Ιατρικής του ΠΚ φιλοξενήθηκε έκθεση ζωγραφικής με έργα φοιτητών και νέων ιατρών από την Ελλάδα, την Ουκρανία, την Τυνησία και τη Βουλγαρία. Υπεύθυνος της έκθεσης ήταν ο φοιτητής Χρήστος Τσαγκάρης με την ιδιότητα του εκπροσώπου (Youth Ambassador) του Ευρωπαϊκού Κώδικα κατά του Καρκίνου. Για την πραγματοποίηση της έκθεσης συνέπραξαν το Μουσείο Ιατρικής και η Επιστημονική Εταιρεία Φοιτητών Ιατρικής Ελλάδας (Παράρτημα Ηρακλείου).

Βιβλιοπαρουσίαση

Harari YN. *Sapiens - Μια σύντομη ιστορία του ανθρώπου*, μτφ Λαλιώτης Μ. Αθήνα: Αλεξάνδρεια; 2015.

Ιδιαίτερα φιλόδοξο αποτελεί το εγχείρημα του Harari να ανατρέξει την ιστορία και την εξέλιξη των επιστημών τα τελευταία εκατό χιλιάδες χρόνια σε μια τριλογία που έχει ήδη γίνει bestseller. Ο Yuval Noah

Harari, καθηγητής ιστορίας στο Εβραϊκό Πανεπιστήμιο της Ιερουσαλήμ, γεννημένος το 1976, τόλμησε και δικαιώθηκε. Το πρώτο μέρος της τριλογίας του, με τον τίτλο: «Sapiens - Μια σύντομη ιστορία του ανθρώπου», που εκδόθηκε το 2011, έχει ήδη πουλήσει περισσότερα από οκτώ εκατομμύρια αντίτυπα παγκοσμίως.

Τι είναι αυτό όμως που κάνει το «Sapiens» συναρπαστικό; Στο έργο του, ο Harari παρουσιάζει την ιστορία του ανθρώπου ως μια σειρά επώδυνων επαναστάσεων που συμβάλλουν στην ηγεμονία του είδους μας στον πλανήτη, αλλά με φοβερό κόστος. Αυτή η «άνοδος» του είδους δεν είναι για το καλύτερο. Τα γεγονότα θα μπορούσαν να αποδειχθούν άσχημα στο μέλλον, μας προειδοποιεί ο Harari, αν δεν καταβάλουμε προσπάθεια να κατανοήσουμε το παρελθόν.

Μια από τις θεμελιώδεις ιδέες του έργου του είναι ότι η ικανότητά μας για «μυθοπλασία» αποτελεί ένα υπερ-εργαλείο που επέτρεψε στον *homo sapiens* να αποκτήσει απaráμιλλη δύναμη σε σχέση με τους υπόλοιπους οργανισμούς του πλανήτη. Ο Harari επιδιώκει να ξεκλειδώσει «την ιστορία και την ψυχολογία μας». Το κλειδί είναι η ικανότητα του ανθρώπινου είδους να ονομάζει και να μοιράζεται έννοιες. Μια «γνωσιακή

επανάσταση» που σύμφωνα με τον συγγραφέα συμβαδίζει με την ανθρώπινη γλώσσα και καθιστά δυνατή τη δημιουργία συλλογικής φαντασίας. Εάν είμαστε οι αυτοκράτορες του κόσμου, δεν είναι λόγω του ευμεγέθους εγκεφάλου μας ή των ικανών αντίχειρών μας αλλά επειδή μπορούμε να δουλέψουμε σε συνεννόηση και μαζικά, κινητοποιημένοι από κοινές πεποιθήσεις. Η ιδέα όμως δεν είναι νέα, αναφέρεται στο έργο του ερευνητή της κοινωνιο-βιολογίας Edward Osborne Wilson (1929-), ο οποίος εξηγεί μεταξύ άλλων πώς η θρησκεία είναι μια μυθοπλασία που δημιουργεί μια συμφέρουσα κοινωνική ομάδα. Σήμερα οι *Sapiens* βιώνουν μια διπλή πραγματικότητα: αντικειμενική και φανταστική. Ωστόσο, είναι η φανταστική πραγματικότητα που γίνεται ολοένα και πιο ισχυρή: μια θρησκεία, ένα έθνος, το διαδίκτυο. Δεν υπάρχει ίσως χαρακτηριστικότερο παράδειγμα για τον Harari από την Γαλλική επανάσταση: το 1789, ο γαλλικός λαός άλλαξε θρησκεία εν μια νυκτί.

Με γλαφυρό τρόπο, ανασυνθέτοντας την ιστορική γνώση για την εξέλιξη του ανθρώπινου είδους και επαναδιατυπώνοντας απόψεις ιστορικών, βιολόγων και ανθρωπολόγων, ο Harari εκλαϊκεύει την ιστορία της επικράτησης του είδους μας στην γη και μας προβληματίζει για το μέλλον που διαμορφώνεται.

Ένα βιβλίο που αξίζει να διαβάσει κανείς και να προβληματισθεί.

Μαριάννα Καραμάνου, MD, PhD

Αναπλ. Καθηγήτρια Ιστορίας της Ιατρικής

Στήλη φιλοξενίας. Φωτογραφικά στιγμιότυπα.

Δεν επιτρέπεται η οποιαδήποτε χρήση, αναπαραγωγή, αναδημοσίευση, έκδοση, τροποποίηση με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά του περιεχομένου του Newsletter χωρίς την προηγούμενη άδεια.